

Eftirtalin verkefni með íslenskri þátttöku hlutu stuðning í 6. kalli NPA

CIRCULATOOUR – Circular, low-waste and resource-smart tourism

Í verkefninu er tekst á við áskoranir á svæðinu, þar sem loftslagsbreytingar og ofurfurðamennska annars staðar ýta undir vöxt í svokallaðri „svalarfrís“ (coolcation) ferðapjónustu. Þessi vöxtur skapar ný tækifæri, en eykur jafnframt álag á vistkerfi, innviði og velferð samfélaga. Mörg svæði innan NPA búa yfir sterkum hefðum fyrir hringrásarmiðuðum aðferðum, en þær hafa ekki verið yfirfærðar á milli svæða.

Markmið verkefnisins er að stuðla að sjálfbærari ferðapjónustu á svæðinu með því að þróa og prófa lausnir sem bæta stjórnun ferðamanna, minnka auðlindanotkun og hjálpa ferðapjónustunni að aðlagast breyttum aðstæðum. Byggt er á fjölbjóðlegri nálgun með lifandi tilraunastofum þar sem lausnir verða þróaðar og prófaðar sameiginlega í fjölbreyttu samhengi á norðurslóðum, eyjum, strandsvæðum og dreifbýlum svæðum. Verkefnið skilar þremur meginniðurstöðum; spálíkani fyrir ferðamannaflæði, snjöllum áfangastaðakortum með áherslu á hringrásarhagkerfi og leiðbeiningum um sjálfbærari ferðapjónustu sem nýta má víðar. Niðurstöðurnar munu nýtast stjórnvöldum, áfangastaðastofum, litlum og meðalstórum fyrirtækjum og ferðamönnum. Þátttakendur eru South-Eastern Finland University of Applied Sciences (FI) sem leiðir verkefnið, Mikkel Development Miksei Ltd. (FI), Innovation South Greenland (GL), Luleå University of Technology (SE), Dingle Peninsula Tourism Alliance (IE), [Háskólinn á Akureyri](#) og [Rannsóknarmiðstöð ferðamála](#). Heildarkostnaður verkefnisins er 1.249 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 183 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

PeakCom - Peak Load management for communities

Verkefnið mun þróa og sýna fram á lausnir sem draga úr álagstoppum í raforkunotkun í sex tilraunasamfélögum. Takmörkuð flutningsgeta raforkukerfa og vaxandi kostnaður við orkuskipti gera alþjóðlegt samstarf nauðsynlegt til að laga nýsköpunarlausnir að fjölbreyttum staðbundnum aðstæðum og miðla árangursríkum aðferðum.

Verkefnið byggir á fyrri tilraunaverkefnum og nýtir þekkt hugtök og lausnir sem mynda grunn að frekari þróun til að takast á við vaxandi áskoranir vegna álagstoppa og auðvelda notkun þessara lausna á fleiri svæðum. Það mun skila opnum hugbúnaði, hagnýtum verkfærakistum og samfélagsdrifnum lausnum sem styrktar eru með niðurstöðum fyrri verkefna.

Sérstök áhersla verður lögð á þátttöku ungs fólks í hönnun, þróun og prófun tilraunaverkefnanna. Þátttaka þeirra gefur verkefninu nýjar hugmyndir og veitir unga fólkinu dýrmæta verklega reynslu af orkuskiptunum.

Vænt áhrif eru minni álagstoppar, lægri orkukostnaður, minni þörf fyrir fjárfestingar í raforkukerfum og aukin þátttaka ungs fólks á afskekktum svæðum.

Páttakendur eru Centria University of Applied Sciences (FI) sem leiðir verkefnið, Lapland's Municipal Association (SE), University of Oulu (FI), Nancy Spf (FO), West Kerry Community Cooperative Ltd (IE) og Háskóli Íslands. Heildarverkefniskostnaður er 1.250 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 200 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

PLEDGE - Plants on the Edge

Svæðið stendur frammi fyrir sameiginlegum áskorunum vegna loftslagsbreytinga, svo sem minni líffræðilegri fjölbreytni, hnignun vistkerfa og takmarkaðri getu til að vernda erfðaauðlindir villtra plantna á afskekktum svæðum. Varðveisla tegundar utan náttúrulegs búsvæðis hennar, svokölluð ex-situ varðveisla, skapar skjól fyrir afkomu hennar. Írland, Ísland og Finnland eiga það sameiginlegt að hýsa viðkvæmar tegundir á strandsvæðum, votlendi og norðlægum fjalla- og heimskautasvæðum, en geta til ex-situ varðveislu er brotakennd.

PLEDGE er ætlað að styrkja viðnámsþrótt gagnvart loftslagsbreytingum með því að byggja upp net um ex-situ varðveislu, sem leiðir til betri undirbúnings fyrir endurheimt plöntutegunda í hættu. Sameiginlega þróaðar og innleiddar verndaráætlanir og lausnir fyrir ex-situ varðveislu munu stuðla að langtímarvarðveislu tegunda sem hafa þýðingu þvert á landamæri. Verkefnið nýtist náttúruverndarstofnunum, landstjórnendum, stefnumótendum og samfélögum á NPA-svæðinu, auk þeirra tegunda og vistkerfa sem eru í hættu.

Verkefnisaðilar eru Office of Public Works (OPW) (IE) sem leiðir verkefnið, University of Oulu (FI), [Náttúrufræðistofnun Íslands](#) (IS) og [Reykjavíkurborg \(grasagarðurinn\)](#) (IS). Heildarverkefniskostnaður er 1.090 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 200 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

PRESAFE - Safety, Sustainability and Accessibility in Remote Nurse Prescribing

Íbúar strjálbýlla svæða í Finnlandi, Írlandi og Íslandi standa frammi fyrir hindrunum í aðgengi að heilbrigðisþjónustu vegna skertrar nærþjónustu, mikils ferðatíma og skorts á læknum. Hjúkrunarfræðingar í þessum löndum hafa mismunandi heimildir til að ávísa lyfjum, en fjarávísanir hjúkrunarfræðinga eru enn takmarkaðar þrátt fyrir möguleika þeirra til að bæta meðal annars aðgengi að heilbrigðisþjónustu.

Verkefnið sameinar samstarfsaðila frá þremur löndum í að skoða hvernig fjarávísanir hjúkrunarfræðinga fara fram og hvaða lærdóm má miðla yfir landamæri. Með samanburði á löggjöf, hagnýtri reynslu og þjónustulíkönnum mun verkefnið þróa öruggt, gagnreynt líkan sem hentar aðstæðum á áætlunarsvæðinu. Þannig er unnt að , stytta biðtíma og nýta faglegt vinnuafli á skilvirkari hátt. Um leið er stutt við hagkvæmari heilbrigðisþjónustu, dregið úr umhverfisfótspori með minni ferðapörf ásamt því að tryggja faglega meðferð.

Verkefnisaðilar eru University of Eastern Finland (FI) sem leiðir verkefnið, Wellbeing Services County of North Savo (FI), University of Limerick (IE) og [Háskólinn á Akureyri](#)

([hjúkrunarfræðideild](#)). Heildarverkefniskostnaður er 1.108 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 200 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

BRIDGES - Building Regional Innovation for Green Economy Solutions

BRIDGES tengir saman fimm ólík svæði sem bæta hvert annað upp — Vestfirði á Íslandi, Oulu í Finnlandi, Tromsø í Noregi, Norrbotten í Svíþjóð og Cork á Írlandi — til að hraða umbreytingu yfir í hringrásarhagkerfi með því að þróa samstarf yfir landamæri í raunhæf viðskiptatækifæri fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki.

Byggt verður upp fjölpjóðlegt nýsköpunarnet sem tengir lítil og meðalstór fyrirtæki við stuðningsaðila á sviði hringrásarlausna. Þannig er stuðlað að hraðari þróun og innleiðingu hringrásarlausna í starfsemi fyrirtækjanna. Með kortlagningu á svæðisbundnum styrkleikum og þörfum fyrirtækja, ásamt sérsniðnum stuðningi við einstök fyrirtæki, er stutt við hringrásarmiðuð viðskiptalíkön, auðlindanýtni og stafræna getu.

Langtímaáhrif verða tryggð með stuðningi við markaðssókn og skalanleika, með því að auðvelda samstarf við klasa, opinbera aðila og fjárfesta, og með því að koma á stjórnskipulagi fyrir áframhaldandi samstarf að verkefninu loknu.

Verkefnisaðilar eru LTU Business AB (SE) sem leiðir verkefnið, Business Oulu, City of Oulu (FI), ProTromsø AS (NO), Cork Chamber (IE) og Vestfjarðastofa.

Heildarverkefniskostnaður er 1.007 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 189 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

DC NEST - Data Center NPA Ecosystem

Tilgangur verkefnisins er að efla getu sveitarfélaga til að laða að og stýra sjálfbærum fjárfestingum í gagnaverum. Það er gert með því að efla þekkingu og samstarf opinberra aðila. Horft er á gagnaver sem drifkraft fyrir orkunýtnar lausnir í köldu loftslagi, með betri nýtingu endurnýjanlegrar orku og snjallri orkustýringu.

Með því að þróa sameiginlegar afurðir, eins og verkfærakistu og sameiginlega framtíðarsýn, gefur verkefnið sveitarfélögum hagnýtar leiðir til að meta umhverfisáhrif, nýta orku betur, skipuleggja endurnýtingu varma og meta félagsleg og efnahagsleg áhrif.

Verkefnisaðilar eru Kajaani University of Applied Sciences (FI) sem leiðir verkefnið, European Regions Network for the Application of Communications Technology (IE), Umeå University (SE) og [Samtök sunnlenskra sveitarfélaga](#). Heildarverkefniskostnaður er 1.046 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 191 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

NSRR - Nordic SME Risk & Resilience

Verkefninu er ætlað að efla getu opinberra geirans í strjálbýli til að tileinka sér og nýta sameiginlega þróaðar og gagnreyndar aðferðir krísustjórnunar fyrirtækja við svæðisbundna stefnumótun og daglega starfsemi.

Verkefnið hjálpar litlum og meðalstórum fyrirtækjum í strjálbýli að bregðast betur við krísum með því að þróa, prófa og miðla einföldum handbókum um krísustjórnun.

Verkefnið byggir á samstarfi milli landa og sveitarfélaga þar sem greining og tilraunir eru nýttar til að efla getu. Verkfærin sem verða til eru hagnýt og byggð á reynslu. Þau nýtast í stefnumótun og daglegu starfi opinberra aðila og bæta samhæfingu, seiglu og viðbúnað gagnvart krísum.

Verkefnisaðilar eru Mikkei Development Miksei Ltd (FI) sem leiðir verkefnið, Ballyhoura Development CLG (IE), Atlantic Technological University (IE), [Grindavíkurbær](#) (IS) og [GeoCamp Iceland](#) (IS). Heildarverkefnisupphæð er 1.237 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 200 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

RE:FLEX - Testing SME Flexibility Potential in Renewable-Driven Electricity Markets

Raforkukerfi á svæðinu mótast í auknum mæli af háu hlutfalli endurnýjanlegrar orku.

Um leið og umbreytingin er nauðsynleg til að draga úr kolefnislosun skapar hún sveiflur í framboði og verði raforku sem lítil og meðalstór fyrirtæki eiga erfitt með að bregðast við. Fyrirtæki skortir þekkingu á því hversu mikinn rekstrarsveigjanleika þau geta búið við og hvaða ferla má aðlaga án þess að raska framleiðslu og hvernig sveigjanleiki getur skilað mælanlegum samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda. Verkefnið tekst á við þessa sameiginlegu áskorun.

Markmiðið er að sýna hvernig orkufrek, lítil og meðalstór fyrirtæki geta nýtt endurnýjanlega orku betur, dregið úr losun og jafnframt haldið framleiðslu gangandi. Prófað er hvernig fyrirtæki geta hagað starfsemi sinni í takt við tímabil þar sem framboð endurnýjanlegrar orku er meira. Þannig má minnka þörf fyrir jarðefnaeldsneyti og nýta endurnýjanlega orku betur.

Með gervigreindarstuddri líkanagerð og prófunum í tilraunaverkefnum mun verkefnið skila yfirferanlegri þekkingu um sveigjanleika lítilla og meðalstórra fyrirtækja, rekstrarleg takmörk og kolefnisáhrif.

Verkefnisaðilar eru Sligo Leitrim ITS Regional Development Projects DAC, sem starfar undir heitinu AIM Centre (IE) og leiðir verkefnið, Luleå University of Technology (SE), North Karelia Chamber of Commerce (FI), Masonite Ireland (IE), From Jaakkolan Tukku Oy (FI) og [Háskóli Íslands \(iðnaðarverkfræði-, vélaverkfræði- og tölvunarfræðideild\)](#). Heildarverkefniskostnaður er 1.231 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 50 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.

BIOGUARD - Operational Biodiversity Loss Risk Prevention and Climate Adaptation in Northern Forest Landscapes

Loftslagsbreytingar auka hættu á röskun skóga, svo sem vegna ofsaveðra, meindýra og samspils þurrka og gróðurelda. Á sama tíma dregur minni líffræðileg fjölbreytni úr viðnámsþrótti vistkerfa. Stjórnvöld og landeigendur skortir landfræðilega vísa, tilbúna til notkunar í áætlanagerð, til að forgangsraða forvörnum og vistkerfismiðaðri aðlögun.

Verkefnið mun hanna og sannreyna, í samstarfi við hagaðila, verkfærakistu sem sameinar mismunandi mæligögn sem eru tilbúin til notkunar í landupplýsingakerfum. Með tilraunaverkefnum í Finnlandi, Noregi, Íslandi og Írlandi verður sýnt fram á hagnýtingu gagnanna og samanburðarhæfa lausn sem er tilbúin og unnt að fella inn í stefnumótun til hagsbóta fyrir stjórnvöld, landeigendur, félagasamtök og rekstraraðila innviða.

Verkefnisaðilar eru Natural Resources Institute Finland (FI) sem leiðir verkefnið, Oulu University of Applied Sciences (FI), UiT The Arctic University of Norway (NO), Irish Rural Link Cooperative Society (IE) og [Land og skógur](#). Heildarverkefniskostnaður er 993 þús. evrur og þar af er íslenski hlutinn 117 þús. evrur. Verkefnistíminn er 30 mánuðir.